

Державна пенітенціарна служба України

Інститут кримінально-виконавчої служби

Порядок і тактика проведення оглядів та обшуків в кримінально-виконавчих установах

*Підготував:
Доцент кафедри спеціальної підготовки
Сушков Олег Олександрович*

Київ -

Мета:

- *ознайомитись з теоретичними положеннями порядку і тактики проведення оглядів і обшуків в КВУ*

Питання для розгляду

- Правова основа та мета проведення обшуків і оглядів. Види обшуків.
- Особистий обшук засуджених. Тактика проведення обшуків засуджених і приміщень, оглядів територій житлової та виробничої зон.
- Заходи безпеки при проведенні обшуків та оглядів.
- Документальне оформлення результатів обшуків та оглядів.

***Правова основа та мета проведення
обшуків і оглядів. Види обшуків***

Обшуки засуджених і приміщень, огляди території житлової і виробничої зон установ виконання покарань **проводяться з метою:**

- **виявлення та вилучення заборонених до зберігання предметів;**
- **виявлення приготувань до втеч та інших злочинів;**
- **розшуку засуджених, які переховуються.**

Обшуки та технічні огляди приміщень в УВП проводяться на підставі наступних нормативних документів:

- КВК України (ст.102).
- Наказ ДДУПВП від 25.12.2003 р. № 275 "Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку УВП" (п.п. 54, 55, 58).
- Наказ ДДУПВП від 22.10.2004 р. № 205 "Про затвердження Інструкції з організації нагляду за засудженими, які відбувають покарання у КВУ" (п.п. 35-56).

Обшуки, які проводяться у виправних колоніях, поділяються на такі види:

1. Особистий обшук:

- повний;
- неповний.

2. Обшуки приміщень та території :

- **загальний обшук** (проводиться за рішенням і під керівництвом начальника установи не менше одного разу на місяць, а також при ускладненні оперативної обстановки, здійснюється на всіх об'єктах установи одночасно);
- **вибірковий обшук** (проводяться на окремих об'єктах згідно добової відомості-плануються в графіку проведення обшуків, які додаються до плану нагляду на квартал);
- **обшук у зв'язку з оперативною необхідністю.**

3. Технічні огляди об'єктів.

Особистий обшук засуджених

Особистий обшук засуджених поділяється на повний (з роздяганням) і неповний (без роздягання). Особистий обшук проводиться особою однієї статі з обшукуваним. Працівники, які проводять обшук, зобов'язані бути пильними, вимогливими, коректними, дотримуватись заходів безпеки та не допускати приниження людської гідності засудженого, який підлягає обшуку.

Повному особистому обшуку підлягають засуджені :

- при їх прибутті та вибутті з установи;
- поміщенні в ДІЗО, карцер, переведенні до ПКТ (ОК), ДПК та при звільненні з них;
- при затриманні після вчинення втечі або інших злочинів;
- перед проведенням тривалого побачення і після його закінчення;
- в інших випадках, у разі необхідності.

Під час проведення повного обшуку засудженим пропонується здати предмети, заборонені для зберігання, після чого зняти послідовно головний убір, одяг, взуття і натільну білизну.

- Після виконання цих вимог оглядаються міжпальцьові проміжності рук, ніг, вушні раковини, ротова порожнина, а також медичні пов'язки і протези. Огляд протезів і пов'язок проводиться за участю медичного працівника. Потім оглядаються головний убір, одяг, натільна білизна, речі й взуття засудженого. Прощупуються залатки, шви, комір та підкладка одягу. Окремі місця одягу в разі необхідності проколюються шилом або розшиваються по шву.

- Взуття оглядається зсередини, ззовні і обов'язково перевіряється на згинання. Перевіряються також залатки, каблуки, підошви, інші місця, де можна переховувати заборонені для зберігання предмети.
- **Повний обшук проводиться в спеціальному приміщенні, що знаходиться на КПП або в окремих приміщеннях.**

Неповний особистий обшук проводиться:

- під час виходу засуджених на роботу та повернення з неї;
- засудженим, які тримаються у ДІЗО, карцері, ПКТ (ОК), ДПК, ПКТ колоній (секторів) максимального рівня безпеки під час виведення на прогулянку та після її закінчення;
- засудженим, які допустили порушення встановленого порядку відбування покарання або вчинили злочин;
- в інших випадках, у разі необхідності.

Перед початком неповного обшуку засудженому пропонується здати заборонені речі. Одяг ретельно прощупується. При цьому перевіряється, чи не зберігаються в рукавах, комірі, підкладці і штанях заборонені предмети. Після цього перевіряються кишені, оглядається головний убір і взуття.

Під час проведення обшуку засудженого, який порушує режим або вчинив злочин:

- йому пропонується підняти руки догори і розставити ноги;
- особа, яка здійснює обшук, стає позаду засудженого, котрий підлягає обшуку, і послідовно зверху донизу проводить обшук;
- в окремих випадках, коли існує припущення про наявність у засудженого, якому робиться обшук, зброї або інших заборонених предметів, які можуть служити знаряддям для скоєння злочину, йому пропонується обпертися руками в стіну і розставити ноги;

- для забезпечення безпеки персоналу КВУ обшук проводиться не менш як двома працівниками.

***Тактика проведення обшуків
засуджених і приміщень, оглядів
територій житлової та виробничої
зон***

- **Вибірковий обшук** приміщень, огляд територій житлової зони і виробничих об'єктів проводиться в ізольованих дільницях (секторах, цехах) у строки, передбачені графіком обшуків. Кожна дільниця обшукується по мірі необхідності, але не менше одного разу на місяць.
- **Загальний обшук** проводиться за рішенням і під керівництвом начальника установи та під контролем представників територіального органу управління ДПтС не менше одного разу на місяць, а також при ускладненні оперативної обстановки. При цьому обшуку підлягають всі засуджені, а огляду - територія житлової і промислової зон та всі будівлі і споруди, що є на їх територіях.

Загальний обшук проводиться в такому порядку:

- засуджені зосереджуються в окремому приміщенні та підлягають особистому обшуку;

- **житлові приміщення**, як правило, обшукуються за участю начальника відділення СПС. Оглядаються: тумбочки та речі, що в них зберігаються, спальні місця. Матраци та подушки ретельно прощупуються. Стіни, підлога, вікна та стеля оглядаються для виявлення сховищ, лазів. У разі необхідності підлога та стіни простукуються. Усі підсобні приміщення, які розташовані в житловому будинку, оглядаються з обов'язковою перестановкою та перевіркою майна, що там знаходиться. Зайвий повсякденний одяг та інші предмети, які не повинні знаходитись у цьому приміщенні, вилучаються та зосереджуються у виділеному для цього приміщенні. Книги, журнали, альбоми та інша література ретельно переглядаються на виявлення в них заборонених предметів, тайників;

- перевіряється надійність закріплення відгороджувального обладнання, оглядаються підземні споруди та комунікації, туалети, спортивні майданчики та інші місця, де можуть обладнуватися тайники та робитися підкопи;

- **в адміністративних та комунально-побутових приміщеннях** перевіряються вірогідні місця підкопів, улаштування замаскованих лазів, схованок для зберігання заборонених предметів. Не врахований та не таврований інструмент, драбини, трапи, мотузки та інші предмети, що не повинні знаходитися в цих приміщеннях, вилучаються. Інструмент, придатний для використання у виробничому процесі, здається за актами на інструментальний склад;

- у будівлі, де розташовані **ДІЗО, ПКТ (ОК)**, ретельно оглядається кожна камера. Стеля, стіни та підлога простукуються з метою виявлення в них замаскованих сховищ та проломів, перевіряється надійність віконних ґрат, особлива увага звертається на наявність надрізів, надпилів та інших пошкоджень, а також справність дверей, запорів, замків, надійність закріплення ліжок, столів, лавок, тумб та полиць. Засуджені, які знаходяться в камері, піддаються повному особистому обшуку, а їх речі - огляду;

- підвальні приміщення** будівель та споруд, що розташовані у 50-метровій смузі від основної огорожі, оглядаються з особливою ретельністю з метою виявлення в них підкопів та проломів. Стіни, підлога та вся територія підвалу перевіряються за допомогою освітлювальних приладів. Предмети, що там знаходяться, пересуваються та простукуються. Ретельному огляду піддаються вірогідні місця щодо підготування до підкопів та маскуванню ґрунту;

- У **виробничих цехах** та на території обов'язково оглядаються вірогідні місця зберігання заборонених предметів у механізмах, виготовленій продукції, сировині, вентиляційних системах, різноманітних ємкостях, підсобних приміщеннях, а також місця, де можливе підготування до втечі.
- Про **результати обшуку** старші груп **складають акти** та доповідають керівнику проведення загального обшуку. За підсумками складається **загальний акт**, який підписується керівником обшуку, старшими обшукових груп та передається до відділу нагляду і безпеки.
- Після проведення загального обшуку представниками територіального органу управління ДПтС і керівництвом установи здійснюється **комісійний обхід** території житлової та виробничої зон, організовується прийом (опитування) засуджених з особистих питань на наявність у них скарг і заяв. Результати обходу та прийому засуджених відображаються у загальному акті проведення загального обшуку (додаток 20 до наказу ДДУПВП №205-2004 р.).

***Порядок проведення технічних оглядів
камер***

Для проведення технічних оглядів використовують спеціальний інструмент (щупи, викрутки, ліхтарі, молотки, магніти тощо).

- Технічний огляд кожної камери здійснюється за відсутності в них засуджених, для чого використовується час їх виведення на прогулянку, санітарну обробку, роботу тощо.

- Під час проведення огляду камер ретельно перевіряються: віконні ґрати, жалюзі, стіни, підлога, стеля, ліжка, столи, лавки, кріплення умивальників та електророзеток, санітарно-технічні і водопровідні труби. Виявляються ознаки, що вказують на підготовку до втечі: порушення суцільності покриття стін, стелі, підлоги камери, наявність землі, цегли, сплетених джгутів, будівельного сміття під ліжками, в унітазі, відсутність на ліжках або ґратах окремих деталей тощо.

***Заходи безпеки при проведенні
обшуків та оглядів***

Особі, яка буде виконувати обшук, необхідно дотримуватись таких заходів безпеки:

- **накрити пластирем усі порізи та садни на шкірі;**

- **на час обшуку вдягати шкіряні рукавички, особливо у разі обшуку тих місць, де можливий ризик порізу шкіри;**

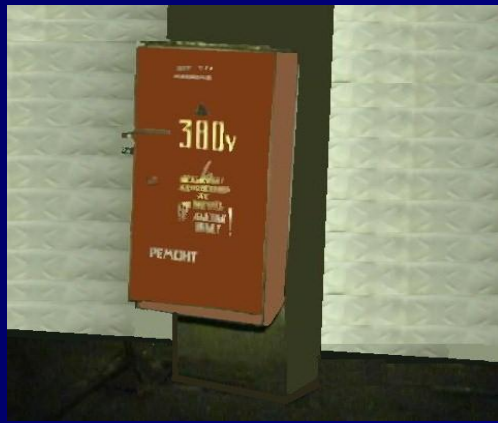
- **одягати додатково гумові рукавички, якщо існує можливість контакту з кров'ю або іншими біологічними рідинами та субстанціями другої людини;**

- **якщо можливо, то краще використовувати очі, а не руки", - дивитись але не торкатись. Наприклад, коли під столом приклеєний якийсь предмет, то спочатку його потрібно уважно роздивитись і лише потім торкатись руками;**

- особливо обережно слід оглядати одяг. Там, де це можливо, запропонувати ув'язненому самому звільнити свої кишені й показати білизну. Запропонувати ув'язненому своїми руками промацати свій одяг;

- необхідно пам'ятати (особливо під час обшуку у виробничий зоні) про можливе враження електричним струмом;

- усі види поранень, переломів, порізів, глибоких забруднень кров'ю, необхідно з усіма належними пересторогами помістити в контейнер для подальшої утилізації. Забороняється використовувати целофановий пакет як контейнер.

Порядок вилучення у засуджених предметів, виробів та речей, збереження яких їм заборонено. Документальне оформлення результатів обшуків та оглядів

- Згідно з п. 77. 10 наказу ДДУПВП №205-2004 р. ЧПНУ зобов'язані приймати рішення стосовно вилучених у засуджених заборонених предметів. Забезпечувати їх збереження та оформлення відповідних документів. **Вилучені гроші і коштовності оформляти відповідним протоколом (додаток 26 до наказу ДДУПВП №205-2004 р.),** один примірник якого не пізніше як у триденний термін здавати до бухгалтерії установи, другий - долучати до особової справи, а третій - зберігати в окремій папці.

- **Результати оглядів і обшуків приміщень та об'єктів УВП оформляються відповідними актами (додаток 18 до наказу ДДУПВП №205-2004 р.).**
- За результатами проведення **технічного огляду будівель та споруд установи складається відповідний акт (додаток 19 до наказу ДДУПВП № 205-2204 р.), який доповідається начальнику установи для прийняття рішення.**
- Про **результати загального обшуку** старші груп **складають акти** та доповідають керівнику проведення загального обшуку. За підсумками складається **загальний акт**, який підписується керівником обшуку, старшими обшукових груп та передається до відділу нагляду і безпеки.

Дякую за увагу!